

1) מדרש איכה רבה – פרשה ה, סימן כא

"השיבנו ד' אליך ונשוב [ונשובה]", אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: **רבש"ע, שלך הוא, השיבנו**."

אמר להם: **שלכם הוא, שנאמר "שובו אלי ואשובה אליכם"** (מלאכי ג, ז).
אמרה לפניו: **רבש"ע שלך הוא, שנאמר, "שובנו אלי ישיענו"** (תהלים פה, ה), לכך נאמר "השיבנו ה' אליך ונשובה".

2) שיר השירים – פרק ב, פסוק טו

דודי לי ואני לו, הרעה בשושנים.

3) שיר השירים – פרק ו, פסוק ג

אני לדודי ודודי לי הרעה בשושנים.

4) דברים (כי תצא) – פרק כב, פסוק א-ג

לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיק. ב ואם לא קרוב אחיך אליך, ולא ידעתו, ואספתו אל תוף ביתך, והיה עמך עד דרש אחיך אתו, והשבתו לו. ג וכן תעשה לחמרו, וכן תעשה לשמלתו, וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה: לא תוכל להתעלם.

5) שמות (משפטים) – פרק כג, פסוק ד

כי תפגע שור איבך או חמרו תעה, השב תשיבנו לו.

6) תהלים – פרק קיט, פסוק קעו

תעיתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי.

7) ליקוטי מוהר"ן – תורה ר"ו (ר' נחמן מברסלב זי"ע) [1772-1810]

כי יש חלוק גדול בעברה שעושה האדם, חס ושלום, בין אם נתעורר תכף ומיד ושב בתשובה, אזי אפשר לו בקל לחזור למקומו, כי עדין לא נתרחק הרבה מהדרך הטוב. כי כשעושה עברה, חס ושלום, אזי הולך ונוטה מהדרך הישר אל דרך אחר מקלקל, ושם יוצאים מאותו הדרך כמה וכמה נתיבות ודרכים תועים ומקלקלים מאד, שכשמתחילין לילך, חס ושלום, באותו הדרך הרע, אזי תועים ונבוכים באלו הדרכים עד שקשה לשוב ולצאת משם,

אבל השם יתברך דרכו לקרות את האדם תכף כשזוהא שהוא תועה מדרך השכל וקוראו שישוב לאחוריו. ולכל אחד קורא לפי בחינתו יש שקוראו ברמיזה ויש בקריאה ממש ויש שבועט בו ומכהו ... ועל כן כשעדין לא נטה הרבה מדרך הישר אזי אפשר לו בקל לשוב מחמת שהוא מכיר עדין את הקול ורגיל בו ... והוא כמשל הרועה שכאשר שה אחד תועה מהדרך אזי תכף הוא קורא אותו, וכשהשה עדין לא תעה הרבה מהדרך אזי הוא מכיר הקול והולך אחריו תכף.

אבל כשכבר נטה הרבה מהדרך אזי כבר שכח את הקול ואינו מכיר בו וגם הרועה מיאש עוד מלבקשו מחמת שזה זמן רב שהלך ותעה מאתו כן

... וזה, "תעיתי כשה אבד", הינו שתעיתי מהדרך הישר כשה אובד הנוטה מהדרך כנ"ל. על כן אני שואל מלפניך "בקש עבדך", "כי מצותיך לא שכחתי" הינו שתמהר לבקשני כל זמן שאני זוכר עדין את הקול הקריאה של התורה והמצוות...

8) חפץ חיים על התורה – פרשת משפטים, הערות מעשי למלך [עמ' קכב-קכג]

ד) ובשם הגאון ר' מ"מ עפשטיין זצ"ל, שמעתי לפרש הכתוב בתהלים קי"ט, תעיתי כשה אובד בקש עבדך וגו'. דהנה בגמ' מכות כ"ד א', אמר רב מסתפינא מהאי קרא ואבדתם בגוים. מתקיף לה ר"פ דלמא כאבדה המתבקשת. דכתיב (תהלים קי"ט) תעיתי כשה אובד בקש עבדך. והבאור הוא, דישנן שני מיני אבדות: ישנה אבדה, שאבודה מבעלי' ומונחת דומם כאבן. כמו מי שאבד לו ארנקו. בעל האבדה מחזר על אבדתו, אבל האבדה אינה מתבקשת, כלומר אינה עוזרת לו מאומה למצאה. וישנה אבדה שהיא בעצמה מתבקשת, כלומר מסייעה היא לבעל האבדה למצאה, כמו שה אבד מהעדר, הרועה מחזר אחריו, להשיבו אל העדר, וגם השה מצדו צועק בבדידותו ורוצה הוא למצוא את העדר ואת בעליו. וזהו מה שאמר ז"ל המע"ה על כלל ישראל, שהוא בבחינת אבדה המתבקשת. תעיתי כשה אובד, כשה הצועק כשתעה ורוצה לשוב למקומו, אזי יש תקוה, כי סו"ס יפגשו השה והרועה, אחרי ששניהם צועקים ומבקשים זא"ז, כן הוא כלל ישראל אפילו כשתעה, רוצה הוא להדבק בבוראו, וזהו בבחינת שובו אלי ואשובה אליכם.

9) רמב"ן – פרשת כי תצא, פרק כב, פסוק א

והוסיף בכאן לאמר "נדחים", כי "תועה" שתעה מדרכו ויכול להטותו הדרך בלא עמל גדול, ועתה הזכיר "נדחים" שברחו ממנו והרחיקו...
ואמר "וכן תעשה לחמורו" - שהוא בהמה טמאה, "וכן תעשה לשמלתו" - אע"פ שאין השמלה חביבה על בעליה כבעלי החיים ואין ההפסד בה מצוי כבהם שאפשר שימותו, וכן תעשה לכל אבדת אחיך - מכל כלי ביתו אף על פי שאינן חביבין כשמלתו אשר יכסה בה:

10) מסכת בבא מציעא דף ל.

ת"ר "והתעלמת" (דברים כב, א), פעמים שאתה מתעלם, ופעמים שאי אתה מתעלם. הא כיצד? היה כהן והיא בבית הקברות, או שהיה זקן ואינה לפי כבודו, או שהיתה מלאכה שלו מרובה משל חבירו, לכך נאמר "והתעלמת מהם".

11) ישעיה – פרק נח, פסוק ז [הפטרה ליום כפור (שחרית)]

הָלוֹא פָּרַס לְרַעֲב לַחֲמֶךָ וְעַנְיִים מְרוּדִים תָּבִיא בֵּית כִּי תִרְאֶה עָרִם וְכִסִּיתוּ וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם.

12) ישועות ישראל – חלק שני, אות יא (ר' ישראל מרוזין זי"ע) [1796-1850]

אליך בתשובה שלימה, לכן השיבנו אליך תשובה. ואחרי כן הניח ידו שנית, ויאמר אבל הקב"ה אומר צריכים אתם לשוב אלי בראשונה אז אשוב אליכם, ארבע פעמים הניח אצבעות ידו הקדושה ישר והפוך בויכוח הזה, ובסוף סיים ויאמר הדין עם בני ישראל ודבריהם נכונים וישרים הם כי צרות הגלות אשר סבבו מכל עבר ואין לאל ידם לעשות תשובה מתוקף הגלות אשר סבבו ומזונותיהם קשים עליהם כקריעת ים סוף ולא יוכלו להשיב אל לבם לשוב בתשובה שלימה הטיבו מאוד אשר דברו השיבני ה' אליך ונשובה. שמעתי מפיו הקדוש:

יא) בשושן פורים בשנה הראשונה לבואו לסאדיגורא זכינו על ידי בקשות והפצרות אנשי שלומי המסתופפים בצלוי מיום בואו לסאדיגורא אשר יסעוד עמנו סעודת שחרית, וקודם ברכת המזון הניח אצבעות יד ימינו על השלחן ויאמר הקב"ה אומר לישראל שובה אלי ואשובה אליכם עשו תשובה ואשובה שופטיכם כבראשונה ויועציקם כבתחילה ואחרי כן הסך אצבעות יד ימינו ויאמר אבל אנחנו בני ישראל אומרים השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם כי מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד לאד ויש לנו גלות קשה וטרדת הפרנסה וקשה כח הסבל ואין בנו כח לשוב